

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
Servei de Prevenció en Salut Animal

PLA DE CONTINGÈNCIA DAVANT LA MALALTIA D'AUJEZSKY

A0735.1-IN20

Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614
08007 Barcelona
Tel.: 93 304 67 00
Fax: 93 304 67 04

1

Data d'actualització: 14/05/2014

PLA DE CONTINGÈNCIA DAVANT LA MALALTIA D'AUJEZSKY

ÍNDEX

1. Definició i quadre clínic de la malaltia d'Aujezsky (MA)
2. Fase de sospita
  - 2.1. Sospita clínica
    - 2.1.1. Sospita clínica de MA en altres espècies
    - 2.1.2. Sospita clínica de MA en una explotació porcina
    - 2.1.3. Protocol d'actuació en cas de sospita clínica de MA
  - 2.2. Sospita serològica
    - 2.2.1. Actuació en cas de resultats positius o dubtosos aïllats
    - 2.2.2. Actuacions en cas de seroconversió
    - 2.2.3. Actuacions en explotacions amb relació epidemiològica amb l'explotació sospitosa
3. Fase de confirmació
  - 3.1. Mesures de contenció a l'explotació infectada
  - 3.2. Mesures d'investigació i contenció a explotacions sotmeses a risc d'infecció
  - 3.3. Mesures de sanejament de les explotacions afectades
  - 3.4. Extinció del focus
  - 3.5. Aixecament de mesures i recuperació de la qualificació sanitària
4. Adreces

1. DEFINICIÓ I QUADRE CLÍNIC DE LA MALALTIA D'AUJEZSKY

La malaltia d'Aujezsky (MA) és una malaltia de declaració obligatòria segons el RD 617/2007 de 16 de maig, pel qual qualsevol persona física o jurídica que observi símptomes clínics que puguin fer pensar en infecció pel virus de la MA ha de notificar-lo immediatament al DAAM.

La vigilància clínica i la comunicació ràpida de sospita són els pilars per a evitar l'aparició en les explotacions catalanes de la MA.

QUADRE CLÍNIC DE LA MALALTIA

Femelles reproductores	Garrins lactants	Animals de creixement i engreix:
- Avortaments en qualsevol fase de la gestació - Hipertèrmia - Pèrdua de la gana	-Morbilitat i mortalitat molt alta, fins el 100% -Mort amb quadre nerviós: incoordinació i pedaleig	- Quadre respiratori que es pot acompanyar de símptomes de tipus nerviós

* En aquests tres casos cal fer sempre diagnòstic diferencial amb altres malalties del bestiar porcí.

En explotacions no vacunades el quadre comença afectant a molts animals en poc temps, estenent-se a tot l'efectiu. En aquests casos el signes clínics fan pensar de seguida en l'Aujezsky.

En explotacions vacunades la disseminació per l'explotació és més lenta i el quadre clínic és molt menys evident i a vegades afecta a un grup determinat d'animals.

2. FASE DE SOSPITA

2.1 SOSPITA CLÍNICA

2.1.1. SOSPITA CLÍNICA DE MA EN ALTRES ESPECIES

Pot afectar a **gossos, gats, bovins, ovins i equins.**

Causa un quadre mortal característic: prurit intens i manifestacions nervioses que acaben en la mort en pocs dies (pseudoràbia).

Generalitat de Catalunya
 Departament d'Agricultura, Ramaderia,
 Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
 i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
 Servei de Prevenció en Salut Animal

La investigació epidemiològica ha d'aclarir si la infecció s'ha originat des de poblacions de porc senglar (gossos que mengen vísceres de senglar) o bé des d'una explotació porcina (mort de gos o gat de l'explotació).

2.1.2 SOSPITA CLÍNICA DE MA EN UNA EXPLORACIÓ PORCINA

Síntomes clínics compatibles amb la MA

	Reproductors	Garrins	Porcs d'engreix
Incubació	3-6 dies	2-4 dies	3-6 dies
Primers signes clínics	Febre (41-42°C)	Febre (41-42°C)	Febre (41-42°C)
	Inapetència	Anorèxia	Inapetència
	Depressió	Apatia	Depressió
Signes nerviosos		Hipersalivació	Tembors i/o convulsions
		Opistótons	
		Moviments rotatoris	
		Pataleig	
		Postura de "gos assegut"	
Freqüència		Molt freqüents	Sovint
Signes respiratoris	Esternuts		Esternuts
	Dispnea		Dispnea
	Tos		Tos
	Dificultats respiratòries		Dificultats respiratòries
Alteracions reproductives	Repeticions a zel, avortaments.		
	Nascuts morts		
Signes digestius		Vómits	
		Diarrees	
Freqüència		Rarament	
Morbilitat	20%	100%	100%
Mortalitat	1-2%	50-100%	1-2%

Es considera que ens trobem davant una **sospita clínica** quan els símptomes evoquen com a probable la presència de MA. Aquests símptomes són:

- avortaments en qualsevol moment de la gestació
- anorèxia amb febre alta de les reproductores

A0735.1-IN20

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
Servei de Prevenció en Salut Animal

- elevada mortalitat en garrins lactants amb quadre nerviós
- mort amb signes nerviosos d'altres mamífers de l'explotació

Cal tenir en compte quan els símptomes que es manifesten poden coincidir amb altres patologies o en explotacions vacunades enfront la MA on els símptomes poden ser molt lleus, s'ha de fer un diagnòstic diferencial per part del veterinari clínic de l'explotació. Aquest símptomes poden ser:

- problemes reproductius en verres
- quadre nerviós en garrins
- problemes respiratoris en porcs d'engreix amb o sense quadre nerviós

2.1.3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN CAS DE SOSPITA CLÍNICA DE MA

En cas que una explotació comuniqui una sospita clínica de MA, l'explotació quedarà sota vigilància oficial. Es recolliran en un informe elaborat pel veterinari responsable de l'explotació tots els símptomes clínics compatibles amb la MA.

L'explotació que comuniqui una sospita clínica de MA serà declarada sospitosa.

Es procedirà a la presa de mostres sota la supervisió dels SVO per a confirmar o descartar la malaltia:

- **Animals de l'espècie porcina:**

a) Diagnòstic virològic: PCR i aïllament

- Hisop nasal o d'amígdals de 5 animals amb febre o de verres que hagin tingut problemes reproductius.
- En cadàvers d'animals amb signes clínics: enviar avortaments, garrins morts, encèfal (cap), amígdals i pulmons (en animals d'engreix).

b) Diagnòstic serològic: ELISA gE, seroneutralització

- 30 mostres de sang d'animals amb símptomes clínics i de porcs allotjats amb ells.

- **En altres espècies:**

Diagnòstic virològic: PCR i aïllament

- cervell (cap)
- amígdals
- medul·la espinal

Caldrà enviar les mostres al CReSA per a efectuar el diagnòstic virològic i al GSP de Lleida per efectuar el diagnòstic serològic.

A0735.1-IN20

2.2. SOSPITA SEROLÒGICA

En cas que es detectin mostres positives o dubtoses, tant en cas de controls serològics obligatoris o en altres controls fets a l'explotació, el laboratori comunicarà urgentment aquests resultats al Servei de Prevenció en Salut Animal (SPSA).

2.2.1. ACTUACIÓ EN CAS DE RESULTATS POSITIUS O DUBTOSOS AÏLLATS

Es considera aquesta actuació quan es detecten de 1 a 3 sèrums positius o dubtosos a Aujesky gE.

El laboratori oficial contrastarà els sèrums amb un kit ELISA d'un fabricant diferent del primer:

- resultats negatius: es descarta la malaltia
- algun resultat positiu o dubtós: comunicació urgent al SPSA

El SPSA donarà instruccions als SSTT a fi que es realitzin les següents actuacions:

1. **Presa de mostres** urgent d'un mostreig representatiu de l'explotació incloent els animals positius o dubtosos d'acord amb la taula 95/5.
2. **Sacrifici** dels animals positius o dubtosos just després de la presa de mostres.
3. Prohibició de trasllat per a vida (retirada de documentació) i/o permisos de moviments corresponents.
4. **Supervisió de les càrregues d'animals** cap a escorxador per part del veterinari responsable de l'explotació. Els animals positius o dubtosos s'hauran de traslladar amb un certificat sanitari de moviment emès per l'OC i el transport serà directe de l'explotació a l'escorxador. Al certificat, a l'apartat d'observacions, s'especificarà que els animals provenen del protocol de positius o dubtosos aïllats.

Si d'aquesta presa de mostres hi ha:

a) resultats negatius o únicament resultats positius o dubtosos corresponents als animals que ja van ser positius o dubtosos d'origen i ja s'han sacrificat: es descarta la malaltia

b) aparició de més animals positius o dubtosos:

- inspecció per part del SVO, suspensió cautelar de la qualificació sanitària i retirada de de la documentació de trasllat a escorxador (la de vida ja la té retirada al començament del procés).
- vacunació d'urgència front MA amb excipient oliós.
- sacrifici de positius i/o dubtosos.
- entre 15 i 21 dies després presa de mostres 95/2 de les reproductores i, si hi ha, 95/5 dels animals d'engreix:
  - resultats negatius: es descarta la malaltia, es recupera la qualificació sanitària A3 i es retorna la DST de vida i escorxador.
  - resultats positius o dubtosos: s'aplica el protocol de seroconversió

2.2.2. ACTUACIONS EN CAS DE SEROCONVERSIÓ

Es considera que s'ha produït seroconversió a l'explotació en els següents casos:

- a) detecció d'animals amb simptomatologia (sospita clínica) amb confirmació laboratorial.
- b) detecció de més de tres animals seropositius a la gE de la MA. (tenim un buit de protocol en el cas dels dubtosos).

- c) no s'ha pogut descartar la malaltia després d'aplicar el procediment en cas d'obtenció de resultats positius o dubtosos aïllats.

El Servei de Prevenció en Salut Animal donarà instruccions als SSTT a fi que es realitzin les següents actuacions:

1. **Suspensió** de la **qualificació sanitària** de l'explotació, retirada de DST de vida i d'escorxador i permisos de moviments.
2. **Visita d'inspecció dels SVO per a censar** tots els animals porcins així com les espècies susceptibles de contraure la MA.
3. **Immobilització** de l'explotació:
  - prohibició de sortida d'animals per a vida
  - prohibició d'entrada i sortida de material genètic
  - prohibició d'entrada de nous animals
  - prohibició de sortida de purins

No obstant, excepcionalment es podrà autoritzar la sortida d'animals amb destinació escorxador. Aquesta autorització, prèvia sol·licitud, serà donada si s'escau pel Servei de Prevenció en Salut Animal.

4. Complementació de la **enquesta epidemiològica** a fi de:

- identificar l'origen i el mecanisme d'entrada del virus a l'explotació: animals introduïts, origen de l'esperma, persones que han accedit a l'explotació, contacte amb senglars.....

- establir la data probable d'entrada: l'enquesta ha de ser retrospectiva fins als 30 dies abans de l'entrada probable del virus i si no es coneix, 42 dies abans de la declaració de sospita.

- identificar les explotacions porcines que es podrien haver infectat a partir de l'explotació sospitosa.

5. Es procedirà a la **presa de mostres** quan hagin transcorregut com a mínim 15 dies del darrer control incloent els animals en contacte amb els positius o dubtosos anteriors:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
Servei de Prevenció en Salut Animal

- Explotacions amb animals reproductors i d'engreix: mostreig d'acord amb la taula 95/5 dels reproductors i 95/10 (màxim 30 mostres) dels animals d'engreix.
- Explotacions d'engreix (sense reproductors): mostreig d'acord amb la taula 95/5 amb les mostres distribuïdes per totes les dependències de l'explotació.

Si hi ha sospita i serologia positiva, es vacunaran tots els animals de l'explotació i es revacunaran als quinze dies, amb excipient oliós.

Si prové d'un cas de gE positiu del protocol de positius o dubtosos aïllats, només caldrà revacunar als 15 dies i no caldrà realitzar aquesta analítica (ja es va fer en el protocol).

2.2.3. ACTUACIONS EN EXPLOTACIONS AMB RELACIÓ EPIDEMIOLÒGICA AMB L'EXPLOTACIÓ SOSPITOSA

1. Les explotacions que, a conseqüència de l'enquesta epidemiològica, puguin ser origen del focus (aigües amunt o traceback) i les explotacions considerades aigües avall o traceforward per haver rebut animals o material genètic de l'explotació sospitosa durant el període de risc (2 mesos) es declararan **sospitoses**. S'hi duran a terme les següents actuacions:

- supervisió oficial: inspecció clínica i presa de mostres igual que al punt 2.2.2, apartat 5, b) (**primer control serològic**).
- immobilització sortides de vida i material genètic.

2. Les **explotacions ubicades dins del radi de 5 km** de l'explotació sospitosa i les explotacions relacionades epidemiològicament per **altres motius** es consideraran **potencialment susceptibles** d'estar infectades. En aquest cas es realitzarà:

- supervisió oficial: inspecció clínica dels animals o informe clínic del veterinari de l'explotació. Si hi ha símptomes es declararà sospitosa: presa de mostres igual que al punt 2.2.2, apartat 5, b)

En cas de confirmar-se la malaltia aquestes explotacions també es consideraran **sospitoses**.

3. FASE DE CONFIRMACIÓ

Una explotació sospitosa es considerarà infectada per ADV quan es confirmi la malaltia d'acord amb un dels següents supòsits:

- a) Aïllament viral o PCR positiva en un o més animals en un laboratori oficial (GSP, CReSA) en cas de sospita clínica.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
Servei de Prevenció en Salut Animal

- b) Presència d'animals serològicament positius a la gE de la MA en dos sèries de proves separades un mínim de 15 dies, havent-se contrastat els resultats amb dos kits diferents i tenint en compte el protocol de confirmació de falsos positius i positius aïllats.

En fase A4 o explotacions A4 històriques es farà SN.

Mecanisme de comunicació de focus:

El laboratori comunica al Servei de Prevenció en Salut Animal (SPSA). El SPSA serà l'encarregat de:

- fer la comunicació al MAGRAMA
- fer la comunicació a SSTT i ADS
- dictar les instruccions oportunes segons aquest pla

3.1 MESURES DE CONTENCIÓ A L'EXPLOTACIÓ INFECTADA

1. L'explotació seguirà intervinguda sota **vigilància veterinària oficial**.
2. Continua la **suspensió de la qualificació sanitària** front a MA.
3. S'extremaran al màxim les **mesures de bioseguretat**:
  - limitar al màxim l'entrada de persones alienes a l'explotació. Si hi ha visites han de quedar registrades. Els veterinaris faran servir roba d'un sol ús.
  - els ramaders han d'evitar visites a altres explotacions amb animals susceptibles.
  - prendre mesures estrictes de desinfecció a les entrades amb pediluvís fent servir desinfectants autoritzats.
  - ús de sabons desinfectants per a la neteja.
  - s'ha de disposar de roba i sabates per a ser utilitzat exclusivament dins de l'explotació.
  - no fer servir, intercanviar utilitatges propis de l'explotació amb altres explotacions.
  - no fer servir femtes, purins i/o jaç fora de l'explotació.
  - restringir tot el moviment innecessari de vehicles
  - instal·lació de fosa per a desinfectar rodes. Rentat i desinfecció de tots els transport a l'entrada i a la sortida de la granja.
  - neteja i desinfecció de la roba de xofers i visitants.
  - reforçar les mesures de control front a animals salvatges, aus, rosegadors e insectes (tancat perimetral, mosquiteres, portes tancades...).
4. Es manté la **prohibició de sortida de purins** de l'explotació.
5. **Immobilització** tant d'entrades com de sortides d'animals i material genètic. Només es podrà autoritzar per part del SPSA sortides directes a escorxador seguint estrictes mesures de bioseguretat en el transport i a l'escorxador.
6. Comprovació que els animals han estat vacunats i revacunats als quinze dies en el període se sospita.

A0735.1-IN20

3.2 MESURES D'INVESTIGACIÓ I DE CONTENCIÓ A EXPLOTACIONS SOTMESES A RISC D'INFECCIÓ

Un cop es confirma la malaltia, es realitzaran les següents actuacions:

- a) **Explotacions relacionades epidemiològicament** (traceback i traceforward):
- Queden **intervingudes sota vigilància veterinària oficial**.
  - **Immobilització** d'entrades i sortides d'animals. No obstant, excepcionalment es podrà autoritzar la sortida d'animals d'engreix per a escorxador i la de garrins d'explotacions de producció a explotacions d'engreix que es trobin dins el radi. Aquesta autorització, prèvia sol·licitud, serà donada si s'escau pel Servei de Prevenció en Salut Animal.
  - Si s'obtenen resultats no negatius al control serològic de l'apartat 2.2.3 (primer control serològic), es vacunaran els animals i revacunaran als 15 dies.
  - Es tornarà a realitzar una **presa de mostres** igual que al punt 2.2.2, apartat 5, b) (**segon control serològic**)
- b) **Explotacions del radi del 5 km i explotacions relacionades epidemiològicament per altres motius:**
- es procedirà a la presa de mostres igual que al punt 2.2.2, apartat 5, b) començant des de les explotacions més allunyades fins les més properes. Passats 15 dies es repetirà aquesta presa de mostres.
  - Es vacunaran urgentment tots els animals de les explotacions properes des de dins del radi cap a fora amb excipient oliós i es revacunaran als 15 dies. El Servei de Prevenció en Salut Animal establirà segons el cas el radi de 5 o 10 kilòmetres on s'aplicarà aquesta mesura.

3.3 MESURES DE SANEJAMENT DE LES EXPLOTACIONS AFECTADES

Les actuacions a dur a terme depenen de:

- si és o no un focus aïllat
  - si s'ha produït circulació del virus apareixent focus secundaris
  - nombre d'animals presents en la/les explotació/ns afectada/des
  - nombre i distribució d'animals serològicament positius
  - cens d'animals en explotacions properes
  - densitat d'explotacions porcines a la zona
1. Es resoldrà el buidat sanitari de les explotacions on es confirma la MA.
  2. Els animals es portaran a escorxador en un termini màxim de 7 dies des de la confirmació de la malaltia. S'extremaran les mesures de bioseguretat tant en el transport com a l'escorxador i els SVO controlaran les càrregues a escorxador i precintaran els camions.

3. Es podrà autoritzar eutanàsia a l'explotació, prèvia sol·licitud, per raons comercials o de benestar animal. En aquest cas, la persona responsable de l'explotació haurà de justificar com realitzarà l'eliminació dels cadàvers.

3.4 EXTINCIÓ DEL FOCUS

Un cop buida l'explotació els SVO comprovaran que s'han efectuat les següents actuacions:

- S'ha realitzat una doble neteja i desinfecció a l'explotació.
- L'explotació ha estat buida durant un període mínim de 21 dies després de la efectuar la neteja i desinfecció.

Un cop fet el buit sanitari de l'explotació, es podrà repoblar l'explotació amb animals sentinelles provinents d'una explotació qualificada indemne o oficialment indemne de MA que caldrà distribuir per totes les naus i/o corrals de l'explotació. El nombre de sentinelles introduïts serà d'un 10% de la capacitat de l'explotació.

Transcorreguts com a mínim 21 dies des de la data d'introducció de sentinelles, els SVO efectuaran una inspecció clínica de tots els animals i una nova presa de mostres d'acord amb la taula 95/5.

3.5. AIXECAMENT DE MESURES I RECUPERACIÓ DE LA QUALIFICACIÓ SANITÀRIA

En cas que el control dels sentinelles resulti favorable es considerarà extingit el focus i el SPSA autoritzarà la repoblació completa de l'explotació, la qual es qualificarà com A3.

Les mesures a les explotacions relacionades epidemiològicament i de les explotacions del radi de 5 kilòmetres s'aixecaran tan aviat com es disposi de resultats laboratorials favorables::

- dos controls serològics amb resultats negatius amb una separació mínima d'un mes un sent la Presa de mostres igual que al punt 2.2.2, apartat 5, b).

No hi haurà indemnització per part del DAAM dels animals sacrificats i totes les despeses derivades del sacrifici i de l'eliminació dels cadàvers aniran a càrrec del titular de l'explotació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Subdirecció General de Ramaderia
Servei de Prevenció en Salut Animal

4. ADRECES D'INTERÈS:

1. Servei de Prevenció en Salut Animal

Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614
08007 Barcelona
Telèfon: 93 304 67 00
e-mail: salutanimal.daam@gencat.cat

2. Laboratori de Sanitat Animal de Catalunya (LaSAC)

Avinguda Alcalde Rovira Roure, 191
25198 Lleida
Telèfon: 973 30 54 79
e-mail: alsrile.daam@gencat.cat

3. GSP de Lleida

Partida de la Caparrella, 97 C
25192 Lleida
Telèfon: 973 26 92 29
e-mail: resultats@gsp lleida.net

4. Centre de Recerca en Sanitat Animal (CReSA)

Edifici CReSA. Campus de la UAB
08193 Bellaterra - BARCELONA
Telèfon: 93 814 846
e-mail: serveis.dar@cresa.uab.cat